
Akt darowizny

Światowit 12, 154-157

1924-1928

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

otrzyma z niej to, czego brak jego bibliotece, resztę zaś zabierze uniwersytet lubelski, uniwersytet w mojem rodzinnem mieście, a zatem przede wszystkim dublety. Ponadto uzyskałem od Tow. Naukowego zobowiązanie, że z dubletów w moich zbiorach archeologicznych wydzieli się dla uniwersytetu lubelskiego wszystko na zapoczątkowanie małego muzeum prowincjonalnego ziemi lubelskiej, które doskonale będą mogli kompletować tamtejsi młodzi archeologowie. Skoro tylko nadto powrócą normalne stosunki komunikacyjne z Francją i Niemcami, zakupię tam gipsowe kopje ceramiki przedhistorycznej i oddam je wszechnicy lubelskiej.

Oby tylko czem prędzej zobaczyć całość zbiorów w gmachu Staszica. Nie boję się dziś o nie, gdyż przenosin pilnuje samo Tow. Naukowe”...

AKT DAROWIZNY.

Wypis pierwszy aktu notarialnego, zeznanego przed Wacławem Dominikiem Paszkowskim, notariuszem przy Wydziałach hipotecznych Sądu Okręgowego w Warszawie, repertorium na r. 1921, nr. 1085.

Działo się dn. 3 czerwca 1921 r. w Warszawie przy ul. Złotej pod nr. 61 w mieszkaniu prof. Erazma Majewskiego. Przedemną Wacławem Dominikiem Paszkowskim, notariuszem przy Wydziałach Hipotecznych Sądu Okręgowego w Warszawie, w gmachu Hipoteki pod nr. 493 urzędującym, na wezwanie przybyłym do mieszkania prof. Er. Majewskiego, w obecności świadków osobiście mi znanych, prawne przymioty posiadających: Andrzeja Krecińskiego pod nr. 5258 i Grzegorza Jasińskiego pod nr. 1319 w Warszawie zamieszkałych, stawili się osobiście mi znani i do działań prawnych zdolni, zamieszkali i zamieszkanie prawnie obierający w Warszawie: I, Erazm Majewski, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, przy ul. Złotej pod nr. 61, II, a) Wiceprezes Towarzystwa Naukowego Warszawskiego Dr. Leon Kryński, przy ul. Smolnej pod nr. 15, b) Sekretarz Generalny tegoż Towarzystwa Kazimierz Stołyhwo przy ul. Pięknej pod nr. 4, członkowie zarządu tegoż Towarzystwa c) Kazimierz Białaszewicz, przy ul. Marszałkowskiej pod nr. 25, d) Marcelli Handelsman, przy ul. Mokotowskiej pod nr. 50, e) Stanisław Józef Thugutt, przy ul. Śniadeckich pod nr. 18, f) Adam Antoni Kryński, przy ul. Służewskiej pod nr. 5, wszyscy zamieszkanie prawne obierający w pomieszczeniu Towarzystwa przy ul. Śniadeckich pod nr. 8, działający i mający prawo działać w imieniu i na rzecz Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, jako stanowiący komplet prawny Zarządu na zasadzie §§ 30 i 31 Statutu, i według gotowego projektu zeznali akt osnowy następującej:

§ 1. Erazm Majewski, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, pragnąc zapoczątkować w Warszawie centralną instytucję muzealną polską dla gromadzenia i przechowywania polskich i obcokrajowych

zabytków przedhistorycznych i protohistorycznych zgodnie z wymaganiami nauki współczesnej, darowuje niniejszym aktem Towarzystwu Naukowemu Warszawskiemu swoje Muzeum przedhistoryczne, stworzone i utrzymywane własnym staraniem i funduszami. Muzeum to zapoczątkowane przed 27 laty, celem umiejętnego gromadzenia i badania zabytków przedhistorycznych polskich, chronienia ich od zagłady i konserwowania na pożytek nauki polskiej, było przez cały okres utrzymywane kosztem założyciela i nie ciąży na niem do tej pory żaden grosz publiczny. Zgromadzenie tego Muzeum kosztowało darującego 100.000 (sto tysięcy) rubli. Do r. 1908 mieściło się ono przy redakcji „Światowita”, organu poświęconego prahistorji ziem polskich, następnie przez lat 8 w pałacu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, a od r. 1916 w parterowej części gmachu Muzeum Miejskiego przy ul. Podwale pod nr. 15, stąd częściowo przeniesione już zostało do Pałacu Staszica do sali posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

§ 2. Na dar powyższy składają się: a) zbiór wykopalisk przedhistorycznych i antropologicznych złożony z 30.329 (trzydzieści tysięcy trzysta dwadzieścia dziewięć) numerów, zapisanych do katalogu inwentarzowego; b) szafy przyścienne, szafy kloszowe, witryny stołowe i etażery w ogólnej liczbie 96 sztuk; c) tablice ścienne, mapy i rysunki 15 sztuk; d) archiwum złożone z negatywów fotograficznych, 250 sztuk klisz cynkotypowych, które służyły do ilustracji opisów wykopalisk w „Światowicie” i temu podobne, oraz głównego katalogu inwentarzowego, będącego metryką zabytków, składających Muzeum Er. Majewskiego; e) zapas roczników „Światowita”, złożony z 50 kompletów 11-tomowych. Zapas ten ma służyć głównie do wymiany wydawnictw.

§ 3. Erazm Majewski czyni niniejszy dar na następujących warunkach: a) Muzeum to ma stanowić w Towarzystwie Naukowem Warszawskiem jedyłą skarbnicę dla zabytków przedhistorycznych i obejmować winno zarówno ofiarowane dotąd i obecnie, jak też świeżo przybywające dla Towarzystwa Naukowego Warszawskiego zabytki przedhistoryczne bądź drogą poszukiwań prowadzonych lub organizowanych przez Towarzystwo Naukowe Warszawskie, bądź też znajdujących przypadkowo i darowanych Towarzystwu Naukowemu bez specjalnych przeznaczeń. b) Muzeum ma nosić nazwę „Muzeum Archeologiczne imienia Erazma Majewskiego”. c) Na to Muzeum Towarzystwo Naukowe Warszawskie przeznacza lokal w Pałacu Staszica, składający się z dużej sali pocerkiewnej na III piętrze wraz z jej odnogami bocznymi, galerją (chórem) i pokojem przyległym, odpowiadający na dłuższy okres czasu potrzebom i normalnemu rozwojowi powyższego Muzeum. d) Muzeum winno stanowić nierozdzielny i zamknięty w sobie całość, podlegającą pod względem naukowym, muzealnym i gospodarczym, w granicach zatwierdzonego budżetu, Dyrektorowi powyższego Muzeum, którym pierwszym będzie dożywotnio ofiarodawca. Dyrektor Muzeum Archeologicznego im. Er. Majewskiego bierze udział w Radzie Naukowej Instytutu Nauk Antropologicznych Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

skiego. e) Zbiory nie mogą być złożone w skrzyniach i zamkniętych składach, ale winny być ułożone w szafach i gablotach zgodnie z wymaganiami nauki współczesnej. Dla zabezpieczenia od zbyt częstych, a niekiedy zbyt pośpiesznych zmian w układzie materiału muzealnego, ofiarodawca pragnie, aby wszystkie drobne zabytki, przymocowane miedzianym drutem do licznych tabliczek tekturowych, nie były odczepiane, celem innego uporządkowania, przynajmniej przez lat 15, co nie zostanie bez korzyści zarówno dla nauki, jak i dla zbiorów. f) Muzeum powinno być dostępne dla publiczności przynajmniej dwa razy w tygodniu i dla osób pracujących naukowo na polu prahistorji. Sposób korzystania ze zbiorów, kopjowania, fotografowania i t. p. określi oddzielny regulamin, wydany i zatwierdzony przez Zarząd Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Z chwilą zatwierdzenia tego regulaminu, oraz ustanowienia odpowiednich urzędników i służby, winno zostać Muzeum otwarte dla publiczności. g) Sale muzealne nowe, które mieścić będą zbiory większe, ofiarowane przez inne osoby, nosić mogą nazwę ofiarodawców, od których Muzeum to nowe zbiory otrzyma. h) Towarzystwo Naukowe Warszawskie zapewnia dostateczne środki na kierownictwo, urządzenia i dalszy rozwój Muzeum.

§ 4. Jeśliby Towarzystwo Naukowe Warszawskie przestało istnieć, Muzeum przechodzi na własność instytucji, wskazanej przez ostatnie Zebranie Ogólne T. N. W. Gdyby jednak instytucja ta nie mogła, lub nie chciała przyjąć warunków w niniejszym akcie wyłuszczonech, wówczas zbiory, ofiarowane przez prof. Er. Majewskiego, przechodzą na własność Uniwersytetu Lubelskiego.

§ 5. Leon Kryński, Kazimierz Stołyhwo, Kazimierz Białaszewicz, Marcei Handelsman, Stanisław Thugutt i Adam Antoni Kryński w imieniu Towarzystwa Naukowego Warszawskiego niniejszą darowiznę pod warunkami w akcie tym wyszczególnionemi przyjmują.

§ 6. Strony w myśl art. 948 Kodeksu Cywilnego dołączają do aktu tego podpisany przez nie inwentarz Muzeum Archeologicznego im. Er. Majewskiego, czyli spis darowanych przedmiotów z ich oszacowaniem na ogólną sumę 213.496 (dwieście trzynaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt sześć) marek polskich, nadto Zarząd T. N. W. dołącza do aktu tego odezwę Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 18 kwietnia 1921 r. nr. 2843, upoważniającą T. N. W., na zasadzie art. 910 Kodeksu Cywilnego, do przyjęcia uczynionej za aktem tym przez Er. Majewskiego darowizny.

§ 7. Podatek od darowizny ponosi obdarowane Towarzystwo. Na zapytanie notariusza strony oświadczają, że nie zawierały żadnych innych umów, podlegających opłacie od darowizny. Opłata od darowizny przez Notariusza pobrana nie została na zasadzie § 89 Przepisów Wykonawczych, dotyczących opodatkowaniu spadków, darowizn. Wypisy wydać dla stron, pierwszy wypis dla T. N. W. Akt ten został stawającym odczytany w obecności świadków i po stwierdzeniu, że stawający akt rozumieją, z dobrej woli zeznają i osnowę jego w zupełności przyjmują, podpisany.

Podpisano: Er. Majewski, L. Kryński, K. Stołyhwo, K. Białaszewicz, M. Handelsman, S. J. Thugutt, A. A. Kryński, A. Kreciński, G. Jasiński, W. D. Paszkowski, notariusz.

ZGON Ś. P. PROF. ER. MAJEWSKIEGO.

Dnia 11 listopada 1921 r. odszedł na wieki ś. p. prof. Er. Majewski w trakcie przygotowywania do druku t. IV „Nauki o cywilizacji”. Urodzony w Lublinie w r. 1858, całe życie poświęcił wyteżonej pracy naukowej na polu botaniki, etnografii, archeologii i socjologii. Własnym kosztem i staraniem założył Muzeum Archeologiczne i wydał 11 tomów „Światowita”. Był przez sześć lat redaktorem „Wisły”. Oprócz długiego szeregu prac ściśle naukowych, napisał dwa dzieła popularyzujące nauki przyrodnicze. Zapoczątkował w Polsce systematyczne badania otwartych stanowisk z epoki kamiennej i zachęcił do nich szereg młodych prehistoryków. W r. 1919 został powołany na katedrę archeologii przedhistorycznej Uniwersytetu Warszawskiego i na stanowisko prezesa Państwowego Grona Konserwatorów Zabytków Przedhistorycznych przy Ministerstwie W. R. i Oświecenia Publicznego.

Zasługi ś. p. prof. Er. Majewskiego dla nauki, specjalnie zaś dla archeologii przedhistorycznej w Polsce, omówili dokładniej, z dołączeniem bibliografii Jego prac:

J. *Kostrzewski* w „Przeglądzie Archeologicznym”, Poznań 1922, t. II, str. 139 — 142.

L. *Kozowski* w „Ludzie”, Lwów 1923, Ser. II, t. I, str. 256 — 266.

Wł. *Antoniewicz* w „Wiadomościach Archeologicznych”, Warszawa 1923, t. VIII, str. 1 — 16.

Cześć Jego pamięci!

ZAPIS Ś. P. PROF. ER. MAJEWSKIEGO.

Testamentu § 4: Towarzystwu Naukowemu Warszawskiemu zapisują na własność piętnaście akcji, po przewalutowaniu, siedemdziesiąt pięć T-wa Górniczego „Saturn” i trzysta akcji Banku Zjednoczonych Ziemi Polskich, oraz jeden plac w Czechowicach dla utworzenia kapitału mego imienia, od którego dochody mają być używane na potrzeby archeologii przedhistorycznej, według uznania Zarządu Tow. Naukowego.
